
Tam Süre Çalışma Yasa Tasarısında Gelişmeler

TOPLUM ve HEKİM

Tam-Süre Çalışma İlkesi :

Türk Tabipleri Birliği yıllar süren uğraşları içinde tam-süre çalışma ilkesinin, sağlık hizmetlerinde temel çalışma ilkesi olması zorunluluğunu ısrarla belirtmiştir. Gerek örgüt çalışmalarında, gerekse Parlamento çalışmalarında bu durum sürekli olarak açıklanmıştır.

Bu ilke; sağlık hizmetinde çalışan hekim, dış hekimi, diğer mesleklerden gelen lobarotuar uzmanlarının serbest çalışma yapmadan ve ek görev almadan çalışmalarının sağlanmasıdır.

Ayrıca, son Büyük Kongremizde tam-süre çalışmanın genel ve zorunlu uygulanması, döner sermaye çalışmasına ve bu çalışmalar-dan prim alınmasına olanak vermemesi de ilkeler içine alınmıştır.

Tam-süre çalışma, fazla çalışma olmadığı gibi, fazla çalışmayla ilgisi de yoktur. Gene, tam-süre çalışma ilkesi, ön plânda sağlık hizmetlerinde sosyal refah sağlamayı amaçlamış da değildir.

Ancak, tam-süre çalışma ilkesi gerçekleştirilirken, sadece hekimlere, dış hekimlerine ve diğer mesleklerden gelen laboratuvar uzmanlarına ödnek vermek, bu ödenekle birlikte muayenehanelerini kapatmalarını, ek görevlerini bırakmalarını öngörmek, amaca uygun olmakla beraber kapsamı daraltıcı olacağı için Birliğimiz yasa tasarısının mümkün olan en geniş kapsamda ele alınmasını öngörmüştür. Böylece sağlık hizmetlerinde çalışan ve sağlık sınıfında görev yapan personelin Yasa kapsamına alınmasını Birliğimiz önermiştir.

Böylece temel ilkeleri belirlenen tam-süre çalışmada hazırlanan tasarı incelenmiştir.

Yasa Tasarısının Eleştirisi :

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca hazırlanan ve Hükümet tasarısı durumuna gelen tasarı aşağıdaki noktalarda eleştirilmiştir:

1. Tasarının ilkeleri açık değildir. Örneğin muayenehane kapatarak ve ek görev bırakarak tam-süre çalışmaya giren elemanların ayrı bir maddede belirtilmesi gerekirken, bu maddeye eczacılar da sokulmuştur.

Eczacılar bu maddeye sokulurken Bakanlık asıl eleman-yardımcı eleman ayırımını gerekçe olarak göstermiştir. Hak yitiren-yitirmeyen elemanlar kriteri vardır. Bu kriteri kullanmaktan itinayla uzak kalınmıştır. Ancak, madde düzenlenmesinde dikkate alınmayan bu kritere bir ölçüde, tazminat oranlarında yer verilmiş ve hak yitirecek tam-süre sistemine alınanlara verilen tazminat tavanı en yüksek Devlet memuru aylığının % 100'ü, olarak belirlenirken, bu tavanın eczacılar için % 80 olması öngörülmüştür.

Açık kriterler değerlendirilmezken, görece kriterlere dayalı farklılıklar büyük olmuş, bir hekime verilecek tazminat tavanı 1600 gösterge iken, bir eczacıya $1600 \times 80/100 = 1280$ gösterge tavan olarak kabul edilmiş, yüksek eğitim yapmış olarak sağlık hizmetinde çalışan hemşire, diyetetist, fizikoterapist, psikoloğ gibi elemanlar için ise tazminat tavanı 500 gösterge olmuştur.

2. Tasarıda ilke yanlışı da yapılmıştır. Tam-Süre çalışmanın fazla çalışma olmadığı açıkken Bakanlık; çalışma saatlerini arttırmış, haftalık çalışma süresini 45 saate çıkarmıştır. Bunun gerçekte nedeni, muayenehane kapatmadan ve ek görev bırakmadan tam-süre ödeneği alacak elemanlar için bir gerekçe bulmaktır.

Türk Tabipleri Birliği; temel ilkeyi desteklediği için Yasa Tasarısını engellemeyi, ancak eleştirdiğimiz noktalar için çalışmayı kararlaştırmıştır.

Birlik - Tam-Süre Çalışma ve Eczacılar :

Türk Tabipleri Birliği'nin ilkelere dayalı görüşleri haklı bulunurken, eczacılar arasında polemige dayalı haberler yayılmış, eczacıların Türk Tabipleri Birliği'ne «haklarımızı kısıtlıyor» eleştirilerini yöneltmeleri sağlanmak istenmiştir. Bu eleştiriler ısrarla yayılırken Birliğin Bakanlığa gönderdiği 7.2.1978 tarihli yazıdaki «eczacıların 3. maddede yer alması» önerisi, tazminatların da % 50'ye inmesi olarak kabul edilerek eleştiri konusu yapılmıştır. Bu eleştiriler sonradan Türk Eczacıları Birliği tarafından da benimsenmiştir.

Oysa; yakın tarihlere kadar kamu eczacılarının hakkını «genel sağlık hizmeti görevlilerinin haklarını savunma ilkesi» içinde savunan tek örgüt; eczacı kuruluşları değil, Türk Tabipleri Birliğidir. Birliğimiz, uzun yıllardır, yalnız hekimi değil, tüm sağlık görevlilerinin hakkını da savunmaktadır. Eczacıların hizmette asıl eleman olarak görev yaptıklarını, birinci derece sorumlulukla hizmet yaptıklarını öne süren de ilk olarak Türk Tabipleri Birliği'dir. Kamu eczacılarının hakları olduğunu şimdi hatırlayan Türk Eczacıları Birliğinin, bu hakları kuruluşumuza karşı savunuyor görünmesi, çok geç kalmış olmanın

telâşının yarattığı bir davranış olsa gerektir. Biz, eczacıların eczacı kuruluşları tarafından savunulmasının doğru olduğu görüşündeyiz. Buna da seviniriz. Ancak, eczacı arkadaşlarımız gerçekleri bilmedir.

Türk Tabipleri Birliği; Sağlık Bakanlığı'na 10.3.1978 tarihinde bir yazı yazarak, eczacıların tasarısındaki «en yüksek Devlet memuru maaşının % 80'i oranındaki tazminat» larına değinmediklerini, 3. maddede yer alma önerisinin tazminatın indirilmesiyle ilişkisi olmadığını açıklamıştır.

Ne var ki Bakanlığa Birliğin yazdığı bu yazıyı **eczacılar nedense** değerlendirmemişlerdir.

Birliğimiz, görüşlerinin sonuna kadar sahibi olmuş ve eczacılarla bu komisyon Kimya Mühendisleri Odasının, kendilerinin de eczacılar gibi tazminat almaları isteğini incelemiş, kimya mühendislerinin tazminatını arttırmak yerine eczacıların tazminatını «en yüksek Devlet Memuru»nun % 50'sine indirmiştir. Bu işlemde dolayı da konuyla ilgisi olmayan, bu konuda hiçbir girişimde bulunmayan Türk Tabiplerinde diğer yüksek eğitim yapmış elemanlar arasındaki farkın çok olması için eczacı ödeneklerine dokunmadan diğer yüksek eğitim yapmış elemanların ödenek tavanının % 60'a çıkarılmasını Bakanlığa önermiştir. Tasarının tazminatlarla ilgili bölümü, eczacıların tasarısındaki tazminat oranlarıyla, diğer yüksek eğitim gören elemanların tavanı %60 olarak desteklenmiştir.

Tasarısındaki Gelişmeler

Tam-Süre Yasa tasarısı Bütçe-Plân Komisyonuna geldiği zaman, Birliği bazı eczacı çevrelerince amaçlı olarak suçlanmıştır.

Yasa tasarısı, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonuna geldiğinde Türk Tabipleri Birliği; Komisyona, sayın Komisyon Başkanı Öner Miski tarafından davet edilmiş ve görüşlerini bütün açıklığıyla belirtmiştir.

Bu komisyonda alınan bir kararla eczacıların tazminatı muayenehane kapayan, ek görev bırakan hekimler, diş hekimleri, diğer mesleklerden gelen laboratuvar uzmanları gibi % 100'e yükseltilmiştir.

Beş eczacı milletvekilinin bulunduğu bu Komisyonda alınan kararı saygıyla karşılız, eczacı arkadaşlarımız adına seviniriz.

Ancak tasarının önemli bir ilkesi, şimdi ortadan kalkmış durumdadır. Demek ki, muayenehane kapatmanın, ek görev bırakmanın, döner sermayeden prim almamanın hiç bir önemi, hiç bir farkı kalmamıştır. Öyleyse, ya tasarıdan bu maddenin çıkması, ya da bu farkı belirten ilkenin yeniden kurulması gerekir, aksi takdirde bu yasayla

muayenehanesinin kapatma, ek görevini bırakan, döner sermayeden prim almayan hekimler, açık ve büyük bir haksızlığa uğrayacaklardır.

Biz, Yasanın temeli olan 7. maddeyi çıkarmak değil, onu dayanağına kavuşturmak için aşağıdaki öneriyi yapıyoruz :

ÖNERİMİZ : Bir ek maddeyle :

«Bu yasa kapsamında yer alan elemanlardan muayenehane, laboratuvar açma, ek görev alma haklarını bırakarak tam-süre çalışmaya girenlerin 2. maddede belirtilen ödenekleri % 50 oranında arttırılır» hükmünün konmasıdır.

Tazminatın temel ilkesi ancak böyle işleyebilir ve tasarımı desteklenebilir.

Ayrıca, tam-süre çalışmayı bir fazla çalışma yapan ilkesel yanlış düzeltilmeli ve haftalık çalışma saatleri en çok 40 saat olmalıdır.

Türk Tabipleri Birliği; tam-süre çalışmanın ilke olarak değerlendirilmemesinden ve tasarının «daha çok ödenek alma» yarışı sayılmasından üzüntü duymaktadır.

Eczacı arkadaşlarımızın bir meslek şövenizmine itilmek istenmesinden, hekimlerle eczacılar arasında bir meslek çelişkisi yaratılmak istenmesinden de üzüntü duyar, bunu yaratmak isteyenleri de Birliğimizin duyduğu sorumluluğu paylaşmaya çağırır. Birliğimiz, bugüne kadar haksız, yanlış ve sübjektif eleştirilere karşılık vermediyse; bunu sadece meslekler arasında çok yanlış bir sürtüşme yaratmak istemediği için yapmamıştır. Biz, sağduyulu eczacı arkadaşlarımızın objektif değerlendirmeler yaptığı inancındayız.

Eğer meslek şövenizmi yapılırsa, hekimlerin söyleyeceği çok söz vardır. Ama, biz tam-süre çalışma ilkesinin meslek şövenizmiyle değil, emekçi bilinciyle kurulup yürüyeceğine inanıyoruz.

Türk Tabipleri Birliği; gerek tasarının yasalaşması sırasında, gerekse daha sonra, tam-süre çalışmanın uygulanabilmesi için ilkelere dayalı çalışmasını sürdürecektir.